

CENTRE D'ACOMPANYAMENT A L'ENVELLIMENT ACTIU COMUNITARI.

El **centre d'acompanyament a l'envelliment actiu** pretén oferir un servei específic adreçat, inicialment, en una primera etapa, a persones amb discapacitat intel·lectual de la comarca del Maresme, en procés d'envelliment, que continuen necessitant d'un servei que els acompanyi.

El servei ofereix informació, orientació, acompanyament, i seguiment per tal que puguin ocupar el seu temps, en recursos de la comunitat o en el propi centre, i els continui donant suport en aquesta nova etapa de la vida.

Deixem la porta oberta a que a mida que anem avançant pugui anar esdevenint un servei comunitari el màxim d'obert a qualsevol persona que se'n pugui beneficiar.

Justificació

La Fundació el Maresme, entitat d'iniciativa social sense afany de lucre que promou i impulsa la integració social i la millora de la qualitat de vida de les persones amb discapacitat intel·lectual de la comarca del Maresme, ha constatat darrerament que de la mateixa manera que passa amb la població en general, per a les persones amb discapacitat intel·lectual l'esperança de vida ha augmentat considerablement. En conseqüència, cada dia hi ha més persones en procés d'envelliment que ens cal atendre i a qui cal donar resposta en funció de les necessitats que es van generant: la soledat, el canvi en la jubilació, la inactivitat, la pèrdua de les persones que s'han fet càrrec d'ells al llarg de la vida, el temps de lleure, les relacions, els canvis d'habitatge, ...

Un fet diferencial és però que les persones amb discapacitat intel·lectual poden començar a envellir a partir dels 40-50 anys (Verdugo, 2009) és a dir, abans que la resta de la població.

Tot i això, el criteri que determina l'envelliment d'aquestes persones no és sempre l'edat cronològica, si no la situació real en què viuen. Alguns dels factors que poden influir en l'acceleració del procés d'envelliment poden ser:

- El deteriorament físic i cognitiu derivat de la mateixa discapacitat.
- Entorns que no afavoreixen l'assumpció de responsabilitats, la presa de decisions i la realització d'activitats pròpies de l'edat adulta.
- L'edat avançada de molts pares i mares que veuen com van disminuint les seves capacitats per desenvolupar la seva tasca habitual de cuidadors.

Des de fa un temps, la Fundació el Maresme, s'està fent ressò de les carències que hi ha respecte a aquesta realitat i per això ens plantejem nous reptes encaminats a donar resposta a les necessitats que sorgeixen.

Estem adequant els diferents serveis a aquesta nova realitat; sent més flexibles i adaptar-nos al màxim a les necessitats i voluntats dels nostres usuaris, però en aquest procés hem vist que hi ha usuaris que per la seva edat i interessos ens fan plantejar noves formes d'atenció més adaptades a les seves necessitats i amb una altra tipologia de servei. Aquests usuaris serien:

- Persones que ja han finalitzat l'etapa laboral per jubilació, incapacitació... (Persones d'edat avançada que han treballat al centre especial de treball o a l'empresa ordinària).
- Persones ateses en un centre ocupacional que es beneficiarien d'activitats més inclusives i adequades com les que fan la resta de persones d'edat avançada de la comarca.
- Persones no ateses en aquest moment a la Fundació, que s'hi adrecen demanant fer alguna activitat de socialització i que necessiten acompanyament per a poder-ho fer.

Un dels objectius estratègics que la Fundació ha prioritzat en el nou marc estratègic 2022 és emprendre nous projectes pilot per donar resposta a nous reptes, identificant noves necessitats emergents, acompanyant a les persones en el seu itinerari de vida, avançant en la millora de la qualitat de vida i benestar. En aquest procés de reflexió també hem valorat la importància de que aquestes persones no sempre han de ser ateses en serveis específics i aïllats de la resta de la població.

Per tot això ens plantejem un centre que acompanyi, que sigui molt obert i accessible, alhora que immers el màxim que sigui possible en la comunitat.

A qui va dirigit inicialment el projecte.

Tot i que volem fer un projecte inclusiu i que sigui el màxim d'obert a la comunitat en tots els sentits, en un primer moment valorem iniciar el projecte amb una població més definida i de màxima prioritat per nosaltres:*

Partim que la principal raó és la voluntat de la persona de voler participar en activitats més inclusives i adaptades a les seves preferències.

Sabem que hi ha persones que d'entrada poden no veure els avantatges que els pot oferir el servei. Partirem de la voluntat de la persona, però els animarem a provar-ho quan creiem que això pot millorar significativament la seva qualitat de vida.

- Persones de més de 45 anys
- Persones amb un nivell d'autonomia que els permeti adaptar-se al funcionament del servei.
- Persones que es puguin beneficiar d'un servei amb estructuració flexible tant en el temps com en els espais on es desenvolupa.
- Persones amb possibilitats de relació i comunicació que els permetin beneficiar-se i participar activament en activitats més inclusives de la ciutat i/o comarca.
- Persones que sense un acompanyament no els seria possible gaudir de les activitats i recursos que els pot oferir la ciutat.
- Persones que necessitin acompanyament (informar, orientar, donar suport i sobretot dinamitzar) però no d'una forma constant al seu costat.
- Persones que valorem que no hi ha un altre servei a la Fundació que pugui donar una millor resposta a les seves necessitats.

Model

- Plantegem un model d'atenció a les persones, centrat en la persona, innovador, de proximitat i en xarxa amb la comunitat.

- Que sigui un projecte institucional transversal, basat en l'anàlisi de la situació actual, que es pugui avaluar, que permeti una marxa endavant i si cal també enrere.
- Que treballi en xarxa amb entitats, serveis, administració, recursos de la comunitat.
- Que tingui molt en compte el com es fa i no només el què es fa. En el que la participació dels diferents agents hi tingui un paper primordial.
- Que tingui en compte a la família i tutors legals com aliats i habitualment com a referents imprescindibles per les persones ateses.
- El centre hauria de disposar d'un espai propi, acollidor, que pugui ser obert a la comunitat, pròxim als serveis que ofereix la ciutat i autogestionat en la mesura que sigui possible.
- Amb un grup d'usuaris amb diferents graus de participació, sense edat límit i amb horaris i temporalització flexible.
- Que vetlli per la realització personal dels usuaris estant atents i adaptant-se als canvis que es vagin donant propis de l'edat.

Objectius generals

- Afavorir el procés d'envelliment actiu i saludable, a través de l'elaboració de plans personals que contemplin activitats i suports ajustats a les seves necessitats i a la nova realitat
- Acompanyar a la persona en la realització d'activitats que responguin als seus interessos i demandes.
- Millorar el seu benestar emocional promovent l'estabilitat i proporcionant interaccions positives entre la persona, el grup i el seu entorn.
- Facilitar l'accés als recursos de la xarxa comunitària, incrementant les experiències de participació en el seu entorn més proper.
- Oferir oportunitats d'elecció i l'aprenentatge de les habilitats, per millorar l'autodeterminació i la gestió del seu temps.

Activitats

Tal i com hem definit amb anterioritat voldríem que fos un servei que creés plans individualitzats per cada persona, comptant sempre amb la màxima flexibilitat, entenent que som nosaltres qui ens adaptem a les persones i no les persones al projecte.

El centre estaria obert, en un primer moment, de dilluns a divendres al matí i tarda. Amb un espai d'acollida i de trobada. Amb acompanyament en l'elecció de les activitats que s'organitzen a la comunitat. Amb activitats, també, organitzades pel propi centre de les que els usuaris podrien participar alhora que obertes i compartides amb la comunitat.

L'oferta estaria emmarcada en activitats:

- De voluntariat, de socialització, d'aprenentatge, d'intercanvi, lúdiques, comunitàries amb l'entorn i d'inclusió.
- Que puguin combinar el donar i el rebre.
- Que apoderin per prevenir l'increment de dependència (salut, exercici, benestar,..)
- Esporàdiques algun dia a la setmana, o tots, matí o tarda.. amb dinar o sense..
- Que pugui realitzar-se de forma individual o en petits grups, amb d'altres persones del seu perfil vinculades o no a l'entitat.
- Que els permeti formar part d'un grup extern sempre amb el suport de l'educador.
- Adequades als seus interessos, en espais a poder ser compartits i el més propers al seu entorn possible.
- Que proposin i escullin les persones ateses en el centre amb l'acompanyament de l'educador.
- Que es puguin realitzar en espais tant de la Fundació, com en espais oberts i espais externs.
- Activitats que articulïn actuació pública i privada d'entitats i de persones. En les que tots puguem aportar sent solidaris en l'atenció i més sostenibles.

Equip multidisciplinari

Serà necessari un equip multidisciplinari que compti:

- Amb un coordinador de projecte.

- Un professional referent, expert en acompanyament que posi en contacte recurs amb desitjos i necessitats (perfil que anomenem “community connector”).
- Un professional que de forma permanent aculli en un espai concret a les persones ateses.
- Suports puntuals de professionals específics (psicòleg, pedagog, treballador social...) i la necessària complicitat de tots els departaments de la Fundació.

Amb un pla de formació per als professionals que hi intervenen.

Finançament

- Aportació de l'administració quan les persones ateses tinguin plaça concertada amb l'administració per mòdul ocupacional.
- Subvenció de l'administració com a projecte pilot.
- Aportació famílies/tutors a nivell privat pendent de definir el format. (quota mensual, per activitat realitzada, per dies d'acompanyament, per ...)
- Subvencions al projecte (administració local, entitats financeres i/o fundacions privades)

Protocol d'accés

D'on poden arribar les demandes:

- Del centre especial de treball CEO del Maresme a través de la seva unitat de suport a l'activitat professional, l'equip USAP.
- Del servei de formació i inserció SEFI de la Fundació.
- Del diferents Centres Ocupacionals de la Fundació.
- Del servei d'acollida i orientació de la Fundació.
- Del servei de voluntariat.

El coordinador del projecte haurà d'establir el procediment per fer arribar les demandes i haurà de fer la prioritització i la valoració de la idoneïtat.

Serà un servei permanentment obert a noves entrades, sense períodes concrets d'inscripció i en el que les entrades es faran en funció de les possibilitats del servei.

ANNEX: El perquè del nom del projecte

Nom del projecte

Centre d'acompanyament a l'envelliment actiu

Centre: Valorem la importància de que tingui un espai de referència, cèntric per poder accedir amb facilitat als serveis i que pugui servir de punt de trobada i de referència pels usuaris i on s'hi puguin realitzar algunes de les activitats.

Acompanyament: Caldrà professionals que actuïn de referents i que acompanyin i posin en contacte els recursos propis i/o comunitaris existents amb les voluntats de les persones ateses.

Envelliment actiu: la necessitat sorgeix de poder oferir quelcom a les persones que tot i ja no estar en edat de treballar, poden continuar amb una vida més activa.

L'ENVELLIMENT ACTIU IMPLICA ENTENDRE AQUESTA ETAPA DE LA VIDA COM UN CICLE MÉS DE CREIXEMENT PERSONAL, AFEGINT VIDA ALS ANYS I NO NOMÉS ANYS A LA VIDA

Octubre 2020